

POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa Marty G.

przeciwko Markowi G.

o odwołanie darowizny,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 maja 2011 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od postanowienia Sądu Apelacyjnego

z dnia 15 lipca 2010 r.,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. oddała wniosek pełnomocnika powódki o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3. oddała wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Pełnomocniczka powódki w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 15 lipca 2010 r. wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania oparła na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowany w doktrynie i judykaturze poglądem zagadnienie prawne może uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania tylko wtedy, gdy jest zagadnieniem istotnym, a więc jeszcze nierozstrzygniętym, mającym znaczenie dla rozpoznania sprawy oraz rozwoju prawa i praktyki sądowej.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnieniu poruszone zostały kwestie dotyczące dopuszczalności apelacji i granic jej zaskarżenia w kontekście wadliwego określenia przez skarżącą wartości przedmiotu zaskarżenia.

Granic zaskarżenia – co nie wymaga bliższego uzasadnienia – nie wyznacza wartość przedmiotu zaskarżenia podana w apelacji. Choćby była ona niewłaściwa nie decyduje też o dopuszczalności apelacji. Dlatego jako oczywiście bezzasadne potraktować należało twierdzenie autorki skargi kasacyjnej, które miałyby uzasadniać wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, że niezwyfikowanie przez sąd podanej w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia rodzi – wymagające rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy – zagadnienie prawne

sprowadzające się do pytania: "czy Sąd Apelacyjny, rozstrzygając w sprawie, nie wyszedł poza granice zaskarżenia i czy apelacja była w takim wypadku dopuszczalna". Jest oczywistym, że bez względu na wskazaną w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia apelacja przysługiwała od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 18 listopada 2009 r. Skoro wyrok ten został zaskarżony w całości, to okoliczność, że wartość przedmiotu zaskarżenia została przez apelującą zaniżona, nie pozbawiała Sądu Apelacyjnego możliwości wydania wyroku zmieniającego w całości zaskarżone orzeczenie. Wprawdzie sąd – w razie stwierdzenia, że podana w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia – w świetle granic zaskarżenia wskazanych w apelacji – budzi zastrzeżenia, powinien wydać postanowienie, w którym określi właściwą (wyższą) wartość przedmiotu zaskarżenia oraz wezwie do uiszczenia brakującej opłaty – pod rygorem odrzucenia apelacji, jednak, gdy tego nie uczyni, nie usprawiedliwia to zgłaszania w podstawach skargi oraz wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania zarzutów oraz formułowania „istotnego zagadnienia prawnego” dotyczącego dopuszczalności apelacji oraz przekroczenia przez Sąd drugiej instancji granic zaskarżenia.

Skoro uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania było oczywiście bezzasadne należało orzec, jak w pkt 1 sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). Z tych samych względów nie było podstaw do przyznania autorce skargi kasacyjnej kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Podstawę prawną ich przyznania dla adwokata ustanowionego przez sąd stanowią przepisy § 2 ust.1, 2 zd.1 i ust. 3 w zw. z § 19 - 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, dalej: „rozp.opł.adw.”(Dz. U. Nr 163, poz.1348 ze zm.), a w przypadku, gdy jest nim radca prawny - § 2 ust. 1 i 2 zd. 1 i ust. 3 w zw. z § 15 – 17 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, dalej: „rozp. opł.radc.” (Dz. U. Nr 163, poz.1348 ze zm.). Zgodnie z tymi przepisami sąd, określając wysokość opłaty za czynności adwokata (radcy

prawnego) bierze pod uwagę charakter sprawy, niezbędny nakład i wkład pracy adwokata (radcy prawnego) w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 sierpnia 1997 r., II CZ 88/97, (OSNC 1998, nr 3, poz.40) podniósł, że *ratio legis* ustanowionego przymusu adwokacko-radcowskiego do wnoszenia kasacji (aktualnie skargi kasacyjnej) ma na celu zapewnienie temu środkowi prawnemu odpowiedniego poziomu. Od adwokata (jako profesjonalisty) wnoszącego skargę kasacyjną należy przeto wymagać nie - jak od laika - tylko minimalnej znajomości przepisów kodeksu postępowania cywilnego, dotyczących skargi kasacyjnej, lecz także znajomości odpowiedniej do pełnionego zawodu. Strona, ustanawiając adwokata pełnomocnikiem i uiszczając opłaty za czynności adwokackie w postępowaniu przed organami wymiaru sprawiedliwości, ma zatem prawo spodziewać się i wymagać, by czynności te wykonane zostały profesjonalnie.

W sposób profesjonalny, a więc z pełną znajomością obowiązujących przepisów oraz wiedzy niezbędnej przy podejmowaniu czynności mających na celu ochronę praw osoby reprezentowanej powinny być wykonywane czynności adwokata (radcy prawnego) ustanowionego przez sąd.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że czynności adwokata ustanowionego z urzędu, które są sprzeczne z zasadami profesjonalizmu, wywołując skutek w postaci odrzucenia środka prawnego, nie uzasadniają przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98, OSNC 1999, nr 6, poz.123). W postanowieniu z dnia 20 września 2007 r., II CZ 69/07 (OSNC 2008, nr 3, poz.41) Sąd Najwyższy uznał, że adwokat, decydując się na wniesienie środka prawnego oczywiście bezzasadnego, nie może skutecznie domagać się przyznania od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, nie jest bowiem udzieleniem „pomocy prawnej” w rozumieniu § 19 rozp.opł.adw. sporządzenie zażalenia, które jako oczywiście bezzasadne, podlegało oddaleniu.

Przyjąć należy, że sprzeczne z zasadami profesjonalizmu jest nie tylko sporządzenie przez adwokata (radcę prawnego) środka prawnego podlegającego odrzuceniu albo oczywiście bezzasadnego, jest nim także sporządzenie skargi kasacyjnej, w której uzasadnienie wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania jest

oczywiście bezzasadne. Adwokat (radca prawny) ustanowiony w związku z postępowaniem kasacyjnym, nie mając argumentów, które uzasadniałyby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, co w istocie równoznaczne jest ze stwierdzeniem braku podstaw do jej wniesienia, ma możliwość sporządzenia – zamiast skargi kasacyjnej – opinii, o której mowa w art.118 § 5 k.p.c., wnosząc o przyznanie wynagrodzenia zgodnie z § 13 ust. 4 pkt 2 rozp.opł.adw. (§ 14 ust. 2 pkt 2b rozp.opł.radc.).

Z tych względów wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej w postępowaniu kasacyjnym został oddalony.

Wobec tego, że pozwany nie złożył odpowiedzi na skargę kasacyjną w przewidzianym prawem terminie (art. 398⁷ § 1 k.p.c.) nie było podstaw do zasądzenia żądanych w piśmie z dnia 28 grudnia 2010 r. kosztów postępowania kasacyjnego.